

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska (przewodniczący)

SSN Paweł Czubik (sprawozdawca)

SSN Marek Siwek

w sprawie z protestu wyborczego D. G.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
przy udziale Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji
Wyborczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 24 lipca 2020 r.

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

D.G. za pośrednictwem poczty polskiej w dniu 15 lipca 2020 r. wniosła do Sądu Najwyższego protest wyborczy przeciwko wyborowi A.D. na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarzucając m.in. naruszenie przepisów ustawy dotyczących głosowania. W dniu 12 lipca 2020 r. składająca protest przebywała w szpitalu – [...] Instytucie Onkologicznym w W. W szpitalu tym nie zorganizowano komisji wyborczej, składająca protest nie otrzymała także przepustki, która pozwalałaby jej opuścić szpital i zagłosować w najbliższym lokalu wyborczym na podstawie posiadanego zaświadczenia o prawie do głosowania. Składająca protest podniosła, iż w sprawie doszło do ograniczenia jej swobody osobistej i

przysługującego jej prawa wyborczego. W dowód powyższego załączyła kartę informacyjną leczenia szpitalnego oraz zaświadczenie o prawie do głosowania.

Państwowa Komisja Wyborcza w stanowisku z dnia 22 lipca 2020 r. wniosła o pozostawienie protestu bez dalszego biegu. Wskazała m.in., że wyborcom w liczbie co najmniej 15 przysługuje prawo do wniesienia skargi do PKW na postanowienie komisarza wyborczego w sprawie utworzenia obwodów głosowania. Skarżąca nie skorzystała z takiej możliwości złożenia skargi w sprawie utworzenia obwodów odrębnych z pominięciem obwodu w placówce. W związku z powyższym protest zgodnie z art. 322 § 2 k.wyb. powinien pozostać bez dalszego biegu.

Prokurator Generalny prawidłowo powiadomiony nie zajął stanowiska w sprawie.

W toku postępowania Sąd Najwyższy w dniu 23 lipca 2020 r. uzyskał informacje od M.G. rzecznika rzeczzonego szpitala, iż w szpitalu nie zorganizowano głosowania osobistego, co zostało zgłoszone do PKW, nadto informacja taka pojawiła się na stronach internetowych szpitala. Zgodnie z informacją rzecznika w przypadku leczonych w tym szpitalu pacjentów onkologicznych stopień odporności praktycznie jest praktycznie zerowy, co w związku z występującym stanem zagrożenia epidemiologicznego przemawiało za wprowadzeniem zakazu opuszczania oddziału oraz decyzją w przedmiocie głosowania. Jednocześnie władze szpitala podkreśliły, że istniała możliwość głosowania korespondencyjnego na ogólnych warunkach ustawowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 w związku z ust. 1 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy oraz ustawie z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (dalej: u.wyb.2020).

Zgodnie z art. 12 § 4 k.wyb. odrębny obwód głosowania tworzony jest m.in. w zakładzie leczniczym, jeżeli w dniu wyborów będzie w nim przebywać co najmniej 15 wyborców. Jednocześnie jednak przepis ten przewiduje, że nieutworzenie obwodu jest możliwe wyłącznie w uzasadnionych przypadkach na wniosek osoby kierującej daną jednostką.

Z pewnością fakt, że w placówce szpitalnej, o której mowa w proteście, leczeni są pacjenci o nikłej odporności immunologicznej oraz fakt ciągle występującego zagrożenia epidemiologicznego dot. wirusa SARS-COV-2 (Covid-19) stanowił szczególnie uzasadniony przypadek przemawiający za nieutworzeniem obwodu wyborczego w tej konkretnej jednostce szpitalnej. Stąd decyzja ta, pomimo że odbierała możliwość głosowania osobistego osób hospitalizowanych, nie może być uznana za naruszenie prawa wyborczego.

Jednocześnie, należy zauważyć, że nieutworzenie obwodu w szpitalu nie przesądzało o braku możliwości oddania głosu w wyborach. W przedmiotowej sprawie składająca protest nie mogła zagłosować osobiście w II turze wyborów prezydenckich. Natomiast należy zauważyć, że mogła ona skorzystać ze swojego prawa do głosowania poprzez głosowanie korespondencyjne. Jak wynika z protestu hospitalizacja osoby składającej protest była planowana, co umożliwiało zastosowanie przepisu art. 3 ust. 1 pkt. 1 u.wyb.2020. Wiedza o braku możliwości głosowania osobistego w szpitalu była łatwo dostępna, co powinno skłonić składającą protest do zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego.

Powody, dla których może być wniesiony protest określa art. 82 § 1 k.wyb. Zarzuty podniesione przez wnoszącą protest nie wypełniają dyspozycji przepisu. Zastosowane środki nie stanowi przestępstwa przeciw wyborom określonego w rozdziale XXXI k.k. ani naruszenia przepisów k.wyb. dotyczących głosowania (przy czym należy zauważyć, że zgodnie z art. 2 u.wyb.2020 przepis ten zyskuje odpowiednie zastosowanie do tej ustawy). Zaistniałe zdarzenie stanowiła efekt szczególnej sytuacji zgodnej z Kodeksem wyborczym, nie miało miejsca w sprawie tym samym naruszenie prawa.

Przede wszystkim należy jednak zauważyć, że wyborcom w liczbie co najmniej 15 przysługuje prawo wniesienia na postanowienie komisarza wyborczego skargi w sprawie utworzenia lub nieutworzenia odrębnego obwodu

wyborczego do Państwowej Komisji Wyborczej, w terminie 3 dni od daty podania ich do publicznej wiadomości. Składająca protest takiej skargi nie wniosła. Artykuł 322 § 2 k.wyb. precyzuje, iż Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 322 § 2 k.wyb. orzekł jak w sentencji.